

## آینه

**نه ظرف قوام است نه امروز سال ۱۳۲۵**

● **سعید بلراز:** من معتقد هستم رقابت منطقه‌ای بین ایران و ایالات متحده آمریکا، با برجام یا بدون برجام و با تحریم و بدون تحریم، به‌طور مداوم شکل عوض می‌کند اما ماهیت آن تغییر نمی‌کند. اگر شما به سخنرانی‌های من در سال ۹۲ مراجعه کنید می‌بینید که آنجا گفته‌ام توافق هسته‌ای در بهترین حالت، وضعیت رقابت ژئوپلیتیک بین تهران و واشنگتن را ممکن است به سال ۸۴ برگرداند اما به سال ۵۴ که بزمنی گرداند. تازه در آن زمان نیز ایران و آمریکا با یکدیگر رقابت و دعوا داشتند. بنابراین، شکل رقابت‌ها عوض شده اما ماهیت آنها عوض نمی‌شود. پاسخ دقیق به پرسش شما این است که در آینده این رقابت‌ها ادامه خواهد داشت و بستگی دارد که ما چگونه بتوانیم قدرت ژئوپلیتیک خود که به نظر من نقطه محوری آن اقتصاد است را احیا کنیم و بهبود ببخشیم و در این مسابقه، نسبتاً از آمریکا پیشی بگیریم یا او از ما جلو بیفتد. به اعتقاد من درحال‌حاضر نقطه محوری در رقابت بین ایران و آمریکا این است که اقتصاد ایران می‌تواند کارآمد شود یا خیر. چون اگر بتواند کارآمد شود ثروت تولید می‌کند، اگر ثروت تولید کند هم رضایت اجتماعی ایجاد می‌کند و هم پایه‌های نظام نیرومند می‌شود و هم می‌تواند هزینه‌های نظامی خود را افزایش دهد.

## نقد و بررسی‌ها

**نقشه آمریکایی برای مهندسی اجتماعی**

**مهدی محمدی:** ادبیات فعلی مقام‌های آمریکایی نشان می‌دهد یکی از مهم‌ترین محاسبات شکل‌گرفته در ذهن آنها در همین مدت کوتاه این است که ایران فعلا از برجام خارج نخواهد شد اما نه به این دلیل که توان تحمل هزینه‌های خروج از این توافق را ندارد، بلکه به یک دلیل بسیار مهم‌تر و آن اینکه ایران اگرچه امیدی به گشایش‌های اقتصادی وعده‌شده در برجام ندارد اما منفعت ناشی از اثبات بدعهدی آمریکا به مردم خود را بسیار بیشتر از خسارت ناشی از صدمه‌دیدن برنامه هسته‌ای می‌داند. این چیزی است که مسلمان آمریکایی‌ها به این شکل قشش را نکرده بودند. تصور آمریکا این بود که برجام به‌عنوان یک عامل شتاب‌دهنده تغییرات اجتماعی غرب‌گرایانه در ایران عمل خواهد کرد که جامعه ایرانی را هرچه‌بیشتر شرطی کرده و مطالبه برجام‌های بیشتر را به یک گفتمان ملی در ایران تبدیل خواهد کرد اما آنچه عملاً رخ داده – و به همین دلیل است که آمریکایی‌ها رهبر معظم انقلاب اسلامی را یک استراتژیست بسیار برجسته می‌خوانند- این است که سطح بی‌اعتدالی در جامعه ایرانی به آمریکا به‌شدت رشد کرده و به‌رغم همه تلاش‌ها، داده‌های تجربی به ما می‌گوید مردم ایران روز به روز بیشتر به این نتیجه می‌رسند که آمریکا عمداً تعهدات خود را اجرا نمی‌کند به این دلیل که اساسا ملت ایران را دشمن خود می‌پندارد و در این دشمنی جازم‌تر هم شده است.

## ایران

**ضرورت گفت‌وگوی اجتماعی مسئولان**

**با مردم**
**علی ربیعی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی:** تجارب دلی و بین‌المللی نشان می‌دهد که آسیب‌های اجتماعی جز با حضور و مشارکت مردم امکان کنترل و کاهش ندارد. مسئله بااهمیت دیگر توجه به تغییر ماهیت آسیب‌های اجتماعی است. برای نمونه در تشریح علت بروز مسائلی نظیر اعتیاد و طلاق نمی‌توان به تحلیل‌های تقلیل‌گرانه کلاسیک بسنده کرد. با تغییر ماهیت آسیب‌ها، ماهیت مداخلات نیز به منظور کاهش و رفع آسیب‌های اجتماعی تغییر می‌کنند، زیرا مداخلات سنتی نمی‌توانند پاسخ‌گوی ماهیت نوین آسیب‌های اجتماعی باشند. تاکید بعدی این است که دوران کلی‌گویی گذشته است. دیگر نمی‌توان یک نسخه واحد برای آسیب‌های اجتماعی تجویز کرد. مسئله آسیب‌های اجتماعی چندوجهی و پیچیده هستند و صورت مسئله این آسیب‌ها در هر منطقه متفاوت است و راه‌حل خاص خود را می‌طلبد. یک موضوع ممکن است در منطقه‌ای علت اصلی یک آسیب باشد و سایر علل آن را تشدید کنند اما در منطقه‌ای دیگر ماهیت موضوع متفاوت باشد. اقدام راهبردی که هم‌اکنون مبنای سیاست‌گذاری‌ها و مداخلات است این است که موضوع آسیب‌های اجتماعی به عرصه اجتماعی آورده شود و با منطقه‌گرایی و جزئی‌گرایی با آن مواجه شویم. اما مهم‌ترین بعدی که باید به آن توجه کرد این است که آسیب‌های اجتماعی باید در یک ساخت اجتماعی مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد. «باری بوزان» از اندیشمندان مسائل امنیت ملی و از واضعان مکتب «کنزکها» در سفری که سالیان گذشته به ایران داشت این موضوع را مطرح می‌کرد که یکی از دلایل پیچیدگی مسائل در ایران ادغام ساختی است. وی بر این باور بود در کشورهایی که مسائل فرهنگی، اجتماعی و حتی سیاسی به‌سرعت رنگ و بوی امنیتی می‌گیرند، امنیت ملی شکننده خواهد شد. من فکر می‌کنم با اینکه مسائلی نظیر اعتیاد ابعاد امنیتی نیز دارند اما برای مواجهه با آنان باید آنها را در ساخت اجتماعی مورد بررسی و تحلیل قرار داد و مداخلات نیز در این ساخت انجام پذیرد. به عبارت دیگر مواجهه با آسیب‌های اجتماعی جز در ساخت اجتماعی نتیجه‌ای جز شکست سیاست‌ها نخواهد داشت.

مطالب ارسالی از طرف خوانندگان، هر پنجشنبه، در صفحه «مخاطبان شرق» منتشر می‌شود. مطالب مخاطبان برای اینکه قابلیت چاپ در این صفحه را داشته باشد، باید همراه نام،مشخصات، شماره تماس نویسنده و داکتر در ۶۰۰ کلمه با درج عنوان به آدرس **politics@sharghdaily.ir** ارسال شود. بدیهی

# قوم‌گرایی در ترازوی «وحدت ملی»

**میرمهرداد میرسنجری**

ذکر می‌کند این است که «می‌توان» «ادبیات» محلی را در مدارس در کنار زبان فارسی تدریس کرد؛ بنابراین مجوز قانون‌گذار تنها این است که با رعایت اولویت اصل تدریس به زبان و خط فارسی می‌توان با آن زبان، آثار ادبی مناطق گوناگون کشور را به‌صورت سراسری و ملی برای تمام دانش‌آموزان کشور تدریس کرد که مسلماً با اصل «وحدت‌طلبانه»ای که در اصول مختلف قانون اساسی موج می‌زند، هم‌خوانی دارد و هرگز نمی‌توان آن را به مجوز تدریس زبان محلی یا تدوین کتاب‌های کشورهایی مانند مغولستان و قرقیزستان در مناطق قومی ایران تعبیر کرد؛ بنابراین قانون اساسی، آموزش «به» زبان‌های محلی را منع کرده و تنها ادبیات آنها در مدارس در کنار زبان «فارسی» را تأیید کرده است.

همچنین در اصل ۱۵ از عبارت «آزاد» استفاده شده و معنای صریح چنین قیدی این است که مسائل یادشده مانند تدریس ادبیات می‌تواند از سوی نهادهای خصوصی انجام شود؛ اما انجام‌نشدن آن نیز هیچ خلل قانونی‌ای ایجاد نمی‌کند. نباید فراموش کرد اهمیت تقویت زبان ملی فارسی برای حفظ وحدت ملی ایران، آن چنان است که به‌عنوان عامل دوم وحدت ملی (پس از دین مبین اسلام و مذهب حقه امامیه) شناخته شده، به‌گونه‌ای که در نقشه جامع علمی کشور، ارتقای جایگاه زبان فارسی در میان زبان‌های بین‌المللی، یکی از هشت هدف کلان نظام علم و فناوری کشور در نظر گرفته شود. بنابراین زبان فارسی، به‌عنوان زبان واحد و یگانه پیونددهنده اصلی ملت یکپارچه ایران است، نه‌تنها نباید تضعیف شود، بلکه به‌ویژه در استان‌های مرزی کشور باید بسیار بیش از پیش مورد توجه و ترویج باشد.

۲- نکته‌ای فراتر از الزام توجه به درخواست‌های قومی- محلی، این است که شناخت و مقابله با «مصادیق تضعیف وحدت ملی» هم لازم است در زمره «الزام قانونی، حقوقی و فقهی» دولت قرار گیرد، درحالی‌که در قوانین جمهوری اسلامی، هیچ راهکاری برای ممانعت از وقوع «مصادق‌های تهدید وحدت ملی» وجود ندارد. به‌راستی برای پیشگیری و جلوگیری از عوامل تضعیف وحدت ملی، از جمله برای توهین‌عنی واکراپیان زبانی- قومی در اماکن عمومی و ورزشگاه‌ها، رسانه‌های دیداری، شنیداری و نوشتاری و فضاهای مجازی چه الزام قانونی بازدارنده‌ای وجود دارد؟ در ایران، مجازات توهین به نام ایران، توهین به پرچم رسمی جمهوری اسلامی، توهین به ریشه‌های نژادی ایرانیان، توهین به زبان ملی پارسی، اقدام به برافراشتن پرچم بیگانه در اماکن عمومی و ورزشگاه‌ها و کنسرت‌ها و به‌نمایش گذاشتن نمادها و نشان‌های تجزیه‌خواهی ایران و… چیست و چه رویکرد، نقشه راه و ابزار قانونی‌ای برای آنها وجود دارد؟

۳- قانون اساسی جمهوری اسلامی تأکید می‌کند، در کشور جمهوری اسلامی ایران تنها یک ملت وجود دارد به نام «ملت ایران». حال، پرسش این است که آیا تکرار کاربرد واژه «ملت» برای هر یک از گروه‌های زبانی از مردم ایران، ازسوی برخی نمایندگان مجلس، برخلاف نص صریح قانون اساسی ازجمله اصل ۶۷ نیست که درباره سوگند نمایندگان مجلس به ودیعه «ملت ایران»، تأکید می‌کند؟ کاربرد

است انتخاب متن‌های قابل انتشار، برعهده گروه سیاسی و مدیریت روزنامه خواهد بود؛ اما اسامی همراهان و مخاطبانی که مطالب خود را برای «شرق» ارسال کرده‌اند و موفق نشده‌ایم مطالب‌شان را منتشر کنیم، در همین صفحه ذکر خواهد شد.

## آینه دیروز

واژه «ملت» برای هر یک از اقوام ایرانی، حتی دستاویزی برای تأسیس فراکسیون مسئله‌دار مجلس هم شده است که سهل‌انگاری در برابر آن، جغرافیای سیاسی استان‌های مرزی ایران را در معرض خطر تجزیه قرار می‌دهد. کاربرد واژه «ملت» جداگانه، برای هر یک از اقوام ایرانی، ناقض اصل ۸۴ قانون اساسی نیز هست که می‌گوید: «هر نماینده در برابر تمام ملت (و نه آن‌گونه که دشمنان یکپارچگی ملی ایران تبلیغ می‌کنند، ملت‌های ایران) مسئول است.

۴- درحالی‌که موضوع قانون اساسی و روح وحدت‌طلبانه آن و مواضع قاطع رهبری و اسناد بالادستی نظام، جای هیچ تردیدی در تفسیر و اجرای اصول قانون اساسی باقی نمی‌گذارد، واکرایان، ایران‌دوستی و تلاش برای وحدت ملی نظام را با انگ پان‌ایرانیسم می‌نوازند؛ این در حالی است که در تاریخچه این نهضت، هدف، حرکتی «وحدت‌گرایانه» بوده است. در دوره اشغال ایران در شهریور ۲۰ و با آرمان مقابله با اشغالگران ایران- و در راه یکپارچگی ملت یکانه ایران در برابر بیگانگان؛ درحالی‌که برعکس، جریان‌های واکرایانه پان‌ترکیسم و پان‌عربیسیم، از خواست‌های زبانی- قومی و محلی به‌عنوان ابزاری در راستای جدایی‌طلبی استفاده می‌کنند و با بهانه دفاع از زبان محلی، در راستای تبلیغ ادعای «کثیرالملله»بودن (یعنی چندملت‌بودن مردم ایران) و درنهایت تجزیه زبانی- قومی ایران ازسوی دشمنان و طراحان تجزیه ایران کام برمی‌دارند.

۵- دشمنان محور «بارتل» (نامی که برای محور باکو، آنکارا، ریاض، تل‌آویو برگزیده‌ام) در پوشش تفرقه‌افکنی زبانی- قومی، به شدت در حال تحریک عملکرد واکرایانه و تجزیه‌طلبانه ضدوحدت ملی به وسیله عوامل خود هستند. باید هوشیار باشیم «برندا شیفر» (نویسنده اسرائیلی و از طراحان تجزیه ایران) در کتاب خود، تشکل‌یابی قوم‌گرایانه، قطب‌بندی‌های قومی را به‌عنوان نخستین پله واکراینی و درنهایت تجزیه کشور جمهوری اسلامی مطرح کرده است. درواقع نخستین پیشنهاددهنده جداسازی قومی ملت ایران، تئوریسین‌های صهیونیستی بودند که پروژه فروپاشی از درون/ فاز قومی را طرح کرده‌اند.

۶- با توجه به همه گفته‌های بالا، باید آگاه باشیم مهم‌ترین تذکر مقام معظم رهبری در دیدار با نمایندگان دوره دهم مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۶ خرداد ۱۳۹۵، به قرار زیر بود: «یک نکته‌ای که [باید] خیلی به آن دوستان توجه بکنند؛ ببینید ما در داخل کشور یک گسل‌هایی داریم، گسل‌های قومی داریم، گسل‌های عقیدتی داریم، سنتی و شیعه داریم مثلاً فرض بفرمایید، گسل‌های جناحی داریم –همین جناح‌هایی که هست- که می‌بینید- این گسل‌ها تا مادامی‌که فعال نشده، زلزله به وجود نمی‌آید؛ اشکالی هم ندارد. بودن اختلافات اشکالی ندارد. اگر چنانچه این گسل‌ها فعال شد، آن‌وقت زلزله به وجود می‌آید؛ سعی دشمن در فعال‌کردن این گسل‌هاست؛ حواستان باشد. مرتباً دارند بر آتش اختلافات می‌دمند برای اینکه آن را برافروخته‌تر و مشتعل‌تر بکنند»

**ادامه در صفحه ۷**

## احیای راست‌گویان

**بابک صادقی**

باید باشد، با ملت در میان نهاد و افتاح افکار عمومی را نه بر پایه فریقین که براساس اصل صداقت در پیش گرفت. آنچه حسن روحانی بر مبنای دولت راست‌گویان وعده‌اش را داده بود امروز در فضای سیاسی کشور ملموس است. برخلاف گذشته‌ای نه‌شنادر دور و هشت‌ساله، هیچ وعده تحقق‌نیافتنی تنها به قصد عوام‌فریبی داده نمی‌شود و هر آنچه در کوران انتخابات وعده‌گذاری شده بود امروز بنا بر واقعیات و مقتضیات، رنگ تحقق به خود گرفته است. سیاست خارجی با همه حواشی بی‌شمار داخلی و بدعهدی‌های خارجی از مرز خطر گذشته است؛ تحول سلامت، مهار تورم، فسادستیزی حقیقی و بسامان‌شدن اقتصاد و آرزو و بازار نوید داده‌شده، حالا دیگر صورت گرفته یا در حال انجام‌گرفتن است. آن اظهارات که اخیراً وزیر اطلاعات به‌صراحت از توصیه‌های جدی و خصوصی رئیس‌جمهور در باب مبارزه با صاحبان فیش‌های غیرمعتارف حقوقی بیان کرد، به‌وضوح آشکار می‌کند که عمل رئیس دولت در عرصه‌های نهان از دید و رصد مردم بر همان منوال بوده است که وی مدعی آن است؛ به‌ویژه آنکه علوی در پاسخ به سؤال همراه با شگفتی مجری رسانه ملی اشاره‌ای مهم داشت به آن که رئیس‌جمهور در تکیدات خود دراین‌خصوص هیچ خط قرمزی‌ام از بستن و واکستگان قائل نشده و همین نمونه‌ای است از راست‌گویی دولت.

کیست که نداند فیش‌های نجومی حقوقی و مزایای غیرمعتارف این چنینی مولودِ دولتِ اعتدال نیست و بنا بر مقیاس‌های کنونی بیش از آنکه جرم و تخلف باشد، نتیجه خلاه‌ای قانونی است؛ اما با چنین ظرفیت بالقوه‌ای برای فرافکنی، از سوی دولت نه‌تنها تعلل و انکار و به حاشیه‌راندنی نگرفته که روحانی و دولتش خود را در متن و بطن ماجرا قرار دادند و نه با هیاهو بلکه قدم‌به‌قدم از برکناری مدیران متخلف تا اصلاح موارد قانونی را در پی گرفتند که اینها پایه واقعیت‌ها عمل کرد، بستر را سنجید و سپس تئوری‌های بی‌درسی به هم بافت، به نمایندگی از اصلاح‌طلبان و اعتدالیون نیز عیان می‌کند که اگرچه امور اجرایی کشور هنوز گرفتار در ویرانه‌های به‌جامانده داخلی و محرومیت‌های ظالمانه خارجی است و از قطع‌نامه‌های جنگ‌طلبانه و برجام تا معیشت مردم و یک کنترل تورم تا فیش‌های حقوقی و کنسرت از پس هر روز، بحرانی آفریده می‌شود. اما می‌توان به ابزار بی‌بندِ راست‌گویی هرآنچه هست و هرآنچه را

## آینه دیروز

### سال پیش در چنین روزی

### کیم‌تان

- احمدی‌نژاد: افزایش فاصله طبقاتی محصول نسخه بانک جهانی است
- نشست وزرای ۵۶ کشور عضو جنبش عدم‌تعهد در تهران با حضور رئیس‌جمهور
- معاون علمی رئیس‌جمهور خبر داد: تأسیس اتاق فکر و خانه ملی نخبگان
- متکی: اجلاس تهران اولین دستاورد کمک‌کننده به بازسازی هویت غیرمتعهداست
- وزیر ارشاد: کار مهم دولت نهم ظهور و بروز استعدادها و ظرفیت‌های ملت است
- وزیر مسکن و شهرسازی: ۲۵ برابر دولت‌های گذشته واحد مسکونی استیجاری تحویل مردم شده است
- سفیر آمریکا در عراق خبر داد: درخواست آمریکا برای ازسرگیری مذاکرات با ایران درباره عراق

## نقد و بررسی‌ها

- احمدی‌نژاد: روزهایی بر ما گذشت که از صد ناحیه در داخل فشار می‌آمد که جنگ می‌شود و باید کوتاه بیاییم. فشار ترسوما و سازشکاران داخلی بیش از فشارهای غرب بود
- هندی‌ها در نشست سه‌جانبه شرکت نکردند؛ اجرای خط لوله انتقال گاز ایران به پاکستان و هند به نقطه صفر بازگشت
- انتقاد نمایندگان مجلس به تأسیس بانک قرض الحسنه دولتی
- دانشگاه تهران اعلام کرد: استادان به دلیل غیبت اخراج شده‌اند

## ایران

- رئیس‌جمهور خبر داد: هر هفته نصب یک مجموعه ساترنیفیوژ
- معاون سیاسی وزیر کشور: احزاب گفتمان خدمت را جایگزین گفتمان قدرت کنند
- سفیر ایران در لبنان: اطلاعات جدیدی درباره سرنوشت امام‌موسی صدر به دست آمده است
- سخنگوی وزارت خارجه خبر داد: تهران، میزبان بیش از یکصد هیات کشورهای عدم‌تعهد
- سردار سرلشکر صفوی: در جریان تغییرات و جابه‌جایی خود قرار داشتم
- نخست‌وزیر ایتالیا هشدار داد: در قبال ایران باید از توسل به زور پرهیز شود

## اقتصاد

- سخنگوی وزارت خارجه خبر داد: قول پوتین به احمدی‌نژاد برای راه‌اندازی نیروگاه بوشهر
- معاون سیاسی وزیر کشور: گروه‌های اصولگرا هم اسیر ادبیات سیاسی غرب شده‌اند
- فرانسه با ۸/۵ میلیارد دلار، بزرگ‌ترین طلبکار بانکی ایران
- عضویت دائم ایران در سازمان تجارت جهانی در خوان اول متوقف شد
- مخبر کمیسیون اقتصادی: اجرای مالیات بر ارزش افزوده به اواخر سال ۸۷ موکول شد
- نخست‌وزیر ایتالیا: گسترش برنامه هسته‌ای ایران خلل‌ناک است
- رئیس کمیته نظارت بر انتخابات خانه احزاب: احزاب می‌توانند وارد هیات‌های اجرایی انتخابات شوند
- نایب‌رئیس کمیسیون انرژی: کشور برای هر نوع تحریم احتمالی آماده است

## اطلاعات

- احمدی‌نژاد در اجلاس وزرای خارجه کشورهای عدم‌تعهد: نظام سلطه در پی ایجاد جهان تک‌قطبی است
- آمریکا برای ادامه مذاکره با ایران اعلام آمادگی کرد
- سردار صفوی: مسئولیت جدید من محدوده‌ای وسیع‌تر دارد
- احمدی‌نژاد: دانشگاهان باید پرچم‌دار تحولات بنیادی در کشور باشند
- نماینده حماس در تهران: باید بین مقاومت و ترور فرق گذاشت
- وزیران قزاقستان برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های اقتصادی ایران

## جمهوری اسلامی

- آغاز به کار اجلاس وزرای جنبش عدم‌تعهد در تهران
- داستان کل کشور: به خاطر محیط زیست نمی‌توانیم پروژه آزاداره «تهران – شمال» را متوقف کنیم
- گروه‌های حقوق‌بشر اروپایی خواستار تحریم اسرائیل شدند
- سخنگوی وزارت خارجه: صدور قطعنامه دیگر منجر به تجدیدنظر ایران در همکاری با آژانس می‌شود
- وزیر نیرو: آب به یکی از چالش‌های مهم قرن حاضر تبدیل شده است
- احمدی‌نژاد در جمع مسئولان دانشگاه‌ها: دولت با اهداف بلندتری سند چشم‌انداز ۲۰ساله را پیگیری می‌کند